

PIVNÍ LIST

od Bílé Holubice

ročník III. No 1

leden 2015

Zcela závislý, nepravidelně vycházející občasník

Do třetího ročníku v nové grafické úpravě

*Všem našim příznivcům,
pravidelným čtenářům i
těm, kterým se PIVNÍ
LIST dostal do rukou
náhodou, všechno
nejlepší v roce 2015,
mnoho sil, optimismu,
pevných nervů, štěstí a
hlavně zdraví přeje
redakce.*

V letošním roce jsme při redakční přípravě našeho LISTU přešli na používání jiného grafického editoru, který umožňuje snadnější práci s texty i obrázky. A právě proto se změnily některé věci ve vzhledu Listu, na něž jste si možná v dřívějších ročnících již zvykli. Obsahově a také formálním rozčleněním jsme i nadále zachovali původní schéma. Na první straně jsou a budou i nadále aktuální informace a zajímavosti. Dále pak zůstávají pravidelné rubriky „O hospodách a krčmách“ i „O pivu.“ Podobně v obsahu najdete i další články věnované současnému dění v Penzionu Holubice, v Zálužném a v okolí. Na posledních stránkách pak najdete upoutávky a pozvánky na nejbližší akce, pořádané Občanským sdružením Zálužné a Penzionem Bílá Holubice. Věříme, že se tyto změny projeví jen v pozitivním smyslu a že si na ně naši čtenáři bez problémů zvyknou.

(red.)

Jeden z objektů Bílé Holubice - chata, dnes tzv. „Osmička“ - za doby 1. republiky

Chatky v areálu penzionu Bílá Holubice

O areálu penzionu Bílá Holubice byla řeč už v předešlých číslech našeho listu.

„Krystalizačním jádrem“ zdejší zástavby byl původní formanský hostinec Mohrahäusel—dnešní hlavní budova penzionu. Ten stojí na katastru obce Moravice. Na něj, v

místech dnešního vchodu do Imaginária břídlíce kolmo navazovala přístavba stájí pro koně formanů a souběžně s ní, vpravo od hostince stála stodola. V ní je dnes velká (horní) restaurace. V průběhu 20. a 30. let 20. století tento krásný kout údolí

Moravice objevili movití občané Ostravy a Opavy a začali si tu, stavět své rekreační objekty, tzv. víkendové domky (Wochenendhäuser). Jedním z nich je i chata „Osmička“ z naší fotografie.

/sbírka J. Ivánka/

Uvnitř listu najdete:

HOSPODA GRAFENAU	2
PIVNÍ OSVĚTA	4
NEZAPOMENUTELNÁ SETKÁNÍ	5
ZIMNÍ STRASSBOURG	6
POZVÁNKY	7
OSTATNÍ A RŮZNÉ	8
ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA	9-11

O hospodách a krčmách

Hospoda Grafenau a zemská hranice u Budišova

*Starý hraniční kámen u hospody
Grafenau na cestě do Budišova*

Stará zemská cesta, vedoucí ze slezské Opavy přes Melč, Staré Těchanovice a Svatoňovice na Moravu, překračovala v tomto mělkém údolí před Budišovem, zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem. Její průběh najdeme jak na starých, tak i na některých současných mapách. A v terénu ji dodnes dokumentuje starý žulový hraniční kámen, stojící v údolí bezejmenného potůčku pod silnicí. Z něj sice, bohužel, po druhé světové válce umné české ruce důsledně odsekaly všechny původní německé nápisy, informující o tom, že tudy probíhá stará zemská hranice. Z ideologických důvodů. Kámen sám tu však naštěstí přečkal až do dnešních dnů, kdy už mu snad žádné další nebezpečí nehrozí.

Při zemské cestě tu od nepaměti stávala také mýtnice a zájezdní formanská hospoda. Ta měla v průběhu času různá jména. Nejstarším známým je „Grafenau,“ což by v překladu mohlo znít „Hraběcí niva.“ Název vznikl nejspíše na konci 17. století, kdy ves Svatoňovice, poslední slezská obec na zemské cestě, na jejímž katastru, v mělké nivě kolem potoka hospoda stojí, byla v majetku hrabat z Hodic. Další, pozdější názvy hostince byly „Schänkhäusel“, „Rest Schänk“ nebo nejnověji „Slezsko,“

svědčící o tom, že její budovy se nacházely na slezské straně zemské hranice. Na mapě prvního rakouského vojenského mapování z let 1764-68 je žluto-zeleně vyznačena zemská hranice, vedoucí korytem potoka od severu k jihu, od řeky Moravice k Budišovce. A také hostinec (Wirtshaus – zkratka W:H:) Grafenau. Jeho budovy stojí na slezské straně; Budišov, ležící západně (vlevo od hranice), je už na Moravě. Byla zde současně i mýtnice, v níž se od formanů, přepravujících zboží mezi Moravou a Slezskem, vybíralo stanovené mýto. Zdejší krčma sloužila od středověku především právě formanům jako místo, kde zastavovali se svými povozy. Tady restaurovali – obnovovali své síly, pojedli a napojili sebe i své unavené koně. Měli za sebou prudké, vyčerpávající stoupání od řeky Moravice ke kapli 14 Pomocníků v nouzi a další od Starých Těchanovic ke Svatoňovicím. A před sebou měli vidinu pohodlného noclehu a dobrého jídla ve zdejší hospodě.

A taky vyhlášeného piva z panského pivovaru v Čermné, které se zde čepovalo. No a kromě toho, bylo tu levněji, než v hostincích v Budišově. Při zpáteční cestě jim pak také zkušenost velela, že než ve městě Budišově, je lepší zastavit k delšímu odpočinku až za kopcem, u zemské hranice. Stejně se tu museli zdržet kvůli mýtu, kdy byl jejich náklad podrobován kontrole, na jejímž výsledku se stanovovala výše poplatku. A vedle formanů se tu zastavovali také kupci, sedláci, poutníci i pocestní a v pozdějších dobách často výletníci a turisté. To už bylo na přelomu 19. a 20. století, kdy se v rámci změn životního stylu, lidé začali věnovat turistice. Pěší vycházky nejen budišovských, ale i vítkovských a opavských turistů do malebného údolí Moravice, si vyžadovaly také příjemná místa k odpočinku a nabrání nových sil. A tak, po zrušení mýtnice v polovině 19. století, nastala nová konjunktura zájezdních hostinců. Vedle zdejší hospody to byl i například hostinec Milíře (Kohlenbaude) v údolí Moravice pod Budišovem nebo „Birkenhäusel“ u Vítkova či „Morahäusel“ v Mokřinkách. Tehdy měla zdejší hospoda název „Rest Schänk,“ což by se dalo volně přeložit, jako místo, kde pocestní najdou příjemné odpočínutí. A také se tu čepovalo jiné pivo, než v Budišově. Sem se pořád vozilo pivo, vařené v malém, původně panském pivovaru v Čermné, který již před rokem 1870 koupil majitel tamějších břidlicových dolů Anton Kunz. Ten v roce 1872 přikoupil i vítkovský pivovar. A pivo z jeho, později Philippova vítkovského pivovaru, se sem vozit nepřestalo. Tehdejší

podobu hostince vidíme na fotografii z doby před první světovou válkou. Až do konce druhé světové války tady hostinskou živnost provozovali Johann a Theresire Sommerovi, po válce pak hostinec převzal Isidor Židek. Po nějaké době budování nové, socialistické společnosti, však byl hostinec uznán za nadbytečný, uzavřen a objekt č.p. 53 už sloužil pouze k bydlení. V posledních letech, po roce 2000, je objekt opuštěný a nezadržitelně chátrá.

A takhle, bohužel, vypadá budova hostince v současnosti... Okna v přízemí, obrácená k silnici vedla do hostinské místnosti, šenkovny. Z nich hosté viděli nejen silnici..., ale o tom až v příštím vydání PIVNÍHO LISTU.

O pivu

Příklad hodný následování (a zapojení se)

Stále více hostinců rozvíjí pивní osvětu.

Nápoji vystavují i rodné listy

PRAHA -K pěti pražských restaurací, které se před rokem sloučily do **Aliance P.I.V. s cílem propagovat kvalitní piva z menších českých pivovarů**, se po necelém roce její existence připojují další zařízení z metropole i menších měst. Dnes se členem aliance po půlroční zkušební lhůtě stala pražská restaurace Kulový blesk, šanci na přijetí mají i Klub malých pivovarů v Plzni, Pivnice u šneka ve Znojmě a restaurace Berounský medvěd v Berouně. Novinářům to dnes v Praze řekl jeden ze zakladatelů Aliance P.I.V. Jiří Stehlíček.

Rodný list piva

Ve všech hostincích, které se projektu účastní, visí nad výčepním pultem takzvané **pivní listy** s informacemi o zlatém moku, který se v nich čepuje.

"Je to takový rodný list piva," řekl Stehlíček. Hosté se z něj dozvědí, ve kterém městě a pivovaru je uvařili i další podrobnosti o jeho

výrobě a složení. Dozvědí se o extraktu původní mladiny, tedy jestli je to třeba desítka nebo dvanáctka, jaká je hořkost, obsah alkoholu, kdo je autorem receptu a kdo to pivo uvařil," konstatoval Stehlíček. Záleží na samotných pivovarech, co jsou ochotny o svém výrobku prozradit.

Alianci P.I.V. loni v dubnu založili majitelé pěti pražských hostinců - U prince Miroslava, První pražská pivní tramway, Zlý čas, Merenda a Obžerství. Členské podniky musejí nabízet širší výběr různých piv z malých a středních pivovarů. "Nejmenší z nás mají čtyři pípy na různá piva, největší dokonce 24," uvedl Stehlíček.

Personál toho mnohdy o pivu ani moc neví

Pivní listy jsou jejich vynálezem. "Na lahvi vína se lidé dočtou, ze které vinařské trati víno pochází a kdo ho dělal. Z lahve piva se nedozvíte nic a ze sudu už vůbec," vysvětlil Stehlíček. Lepší podle něj obvykle nebývá ani informovanost personálu. "V normální české hospodě ví, že čepuje desítku nebo dvanáctku. Když se zeptáte na obsah alkoholu, tak na vás vykulí oči, protože to vůbec netuší," posteskl si.

Restaurace, které mají o členství v alianci zájem, musejí projít půlroční zkušební lhůtou. Zakladatelé je mezitím potají zkontrolují, aby se přesvědčili, že jim nováčci nebudou dělat ostudu.

Členství v alianci je podle jejich zakladatelů přínosem pro provozovatele, jejich smluvní pivovary i zákazníky. "Pivovar se zviditelní v hospodách, do kterých chodí pivní fajnšmekři, kteří si chtějí opravdu pochutnat," uvedl Stehlíček. Pijáci podle něj zase vědí, že dostanou kvalitní a dobře ošetřené pivo, které obvykle jinde nemají. Zakladatelé aliance se inspirovali v Nizozemsku; tam má podobné sdružení tradici. Vydává i vlastní brožuru, z níž se lidé dozvědí, kde jsou hospody, které čepují méně známá piva z malých pivovarů. Podobnou službu by chtěla nabídnout českým pijákům také Aliance P.I.V.

Zakladatelé aliance věří, že se k jejich projektu časem připojí i další hostince. "Chceme, aby naše značka znamenala, že člověk bude mít jistotu, že se tam umí o pivo dobře postarat a že tam vždy najde něco zajímavého a mimořádného," dodal Stehlíček.

Převzato z: Lidovky.cz - 5. března 2011

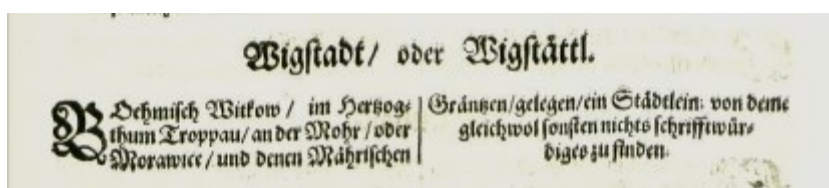
Takovéto sdělení na vývěsní tabuli před restaurací dokáže stabilizovat i potenciální hosty přesvědčit, že o pivu, které zde čepují také něco vědí. Když nic jiného, tak to ve vás vzbudí alespoň zvědavost...

Stěžoval si děda u lékaře:

"Pane doktore, já mám často v noci sen, jak spousta polonahých dívek pobíhá kolem mojí postele..."
"A vy byste chtěl, abych vám pomohl se toho snu zbavit?"
"No, to ani ne, ale jenom aby nedělaly takový kravál!"

Něco o Vítkově...

V roce 1650 vydal švýcarský rytec a nakladatel Matyáš Merian ve Frankfurtu nad Mohanem knihu „**Topographie Bohemiae, Moraviae et Silesiae**“. V ní popisuje tehdejší stav zemí koruny české a v oddíle, věnovaném Slezsku, se zmiňuje také o Vítkově slovy:

„Vítkov v knížectví opavském na řece Moravici. Při moravské hranici tu ležící městečko, ve kterém není nic, co by stálo za písemné zaznamenání.“

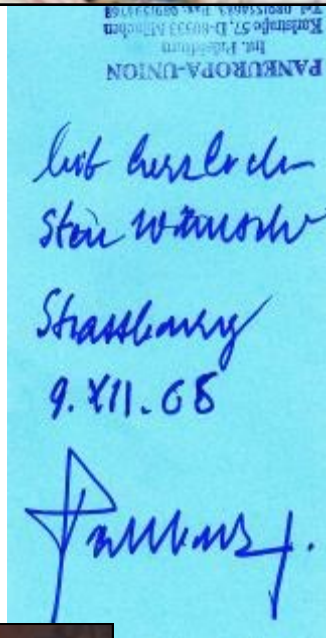
Nezapomenutelné setkání 1

Ve Strassbourgu, v budově Evropského parlamentu, se pravidelně konají Generální shromáždění Panevropské unie (PEU). V roce 2006 byli na tomto slavnostním volebním shromáždění přítomni také zástupci PEU Česko, Petr Andrlé a Petr Zahnaš. Tehdy z čela Panevropské unie pro svůj vysoký věk odstupoval Dr. **Otto von Habsburg-Lothringen** a současně mu bylo uděleno čestné předsednictví. Předsedou PEU na další období byl zvolen pan Alain Terrenoire z Paříže. Panevropská unie je mezinárodní organizací, která vznikla ve 20. letech 20. století na základě myšlenek Richarda hraběte Coudenhove-Kalergiho z jihočeských Poběžovic. *(Více o PEU ve zvláštní příloze tohoto listu)*

Na sobotní slavnostní večeři, po skončení jednání dne 9.12.2006, jsme požádali Jeho Císařskou a Královskou Výsost Otta von Habsburg o krátký rozhovor a o podpis na program zasedání. Při rozhovoru se mimo jiné živě zajímal o to, co se děje ve Slezsku, kde přítomní dva členové delegace žili a pracovali. Našími informacemi byl potěšen, pak nám napsal pozdrav, podepsal, usmál se a řekl „... a pozdravujte ve Slezsku ...“ Rádi jsme to tenkrát vyřídili. Na modrý hlasovací lístek nám tehdy napsal slova: „Mit herzlichsten Wunsch“ (s nejsrdčejším pozdravem) Strassbourg 9.XII. 06.

Na snímku nahoře Jeho Výsost Dr. Otto von Habsburg, v přítomnosti svého tajemníka a obou českých delegátů, píše pozdrav na modrý hlasovací lístek konference

Nezapomenutelné setkání 2

Také v letošním roce, ve dnech 16.-18. ledna 2015, jsme byli do Strassbourgu pozváni na mezinárodní Generální shromáždění Panevropské unie. Na něm byl v prezidentské funkci opět potvrzen pan Allain Terrenoir. Jako jeho nejbližší spolupracovník ve vedení PEU byl zvolen prvorozený syn Dr. Otty Habsburga (bývalého rakouského, českého a uherského korunního prince) a vnuk posledního rakouského císaře, uherského a českého krále Karla I., **Jeho Výsost Karel Habsbursko-Lotrinský**. Také s ním jsme měli příležitost se v rámci programu konference setkat. Po slavnostní recepci, která se na pozvání strassbourského primátora konala dne 17.1.2015 v reprezentativním sále strassbourské radnice, jsme při neformálních rozhovorech našli příležitost i k rozhovoru s Jeho Výsostí. Vzpomněli jsme na dřívější setkání s jeho otcem, hovořili jsme také o našich aktivitách v rámci PEU, zejména těch, které realizujeme ve Slezsku. A také Karl von Habsburg nám a naší práci popřál mnoho zdaru a požádal nás, abychom „**pozdravili Slezsko.**“ Což také rádi činíme.

S Jeho Výsostí Karlem von Habsburg na strassbourské radnici

Několik obrázků ze zimního Strassbourgu

17. a 18. leden 2015

Náměstí před katedrálou

Strassbourská tramvaj

Obrana vstupu do přístavu-krytý most a strážní věže

Vstupní portál katedrály

Z interiérů evropského parlamentu

Pozvánky

TRADIČNÍ BIG BEATOVÝ PLES

III. ROČNÍK

Sobota 21. 2. 2015 od 19:00 hod.
Restaurace Bílá Holubice, mokřinky

Občerstvení pro každého hosta ZDARMA u stolu !!!

Společenský oděv není podmínkou -
kostýmy 60. a 70. let budou oceněny

Ustupné: 300 Kč
(v ceně: večeře, šakalův dech,
slosovateľné kupony vstupenek)

Organizátor: Občanské sdružení Zálužné

hrají kapely KR banda Brno a cimbálovka Rochus Zl. Hory

objednávky a rezervace vstupenek na tel.: 722 085 248 nebo email: os.zaluzne@gmail.com

Davidův mlýn Staré Těchanovice

Zvěřinové hody

27. 2. – 1. 3. 2015

Každý účet bude slosován v soutěži „Najez se a vyhrať!“
Hlavní cena pobyt v hodnotě 12 000 Kč.
Více na www.jitijist.cz

Myslivecký ples

28. 2. 2015 od 19 hodin

Večeře formou rautu s výběrem zvěřinových specialit.
Taneční vystoupení. Bohatá tombola s hodnotnými cenami.
K poslechu i tanci zahraje skupina Pulsar.

Rezervace stolu a vstupenky na recepci: v předprodeji 470 Kč, na místě 490 Kč

 Davidův mlýn

Více informací na www.daviduvmlyn.cz nebo na +420 552 308 389, recepce@daviduvmlyn.cz

Aktivity Občanského sdružení Zálužné a letošní výročí

Občanské sdružení Zálužné, tak jako každoročně i v letošním roce, připravuje řadu akcí pro obyvatele i návštěvníky Zálužného i širšího okolí, Vtkovska a Budišovska. Otevřeny však samozřejmě jsou a vždycky byly i široké veřejnosti. Budou to **naše už tradiční akce**, jako je :

- **Tradiční bigbeatový ples** v Holubici, na který najdete upoutávku na předcházející straně
- **Stavění máje a zahájení turistické sezony** na naučné stezce Dědictví břídlíce
- **Pouť ke kapli 14 sv. Pomocníků v nouzi** Při příležitosti této pouti budou letos, díky významné pomoci paní Evy Machové, na přístupových cestách ke kapli instalovány tzv. „připomínky“ - tabulky s obrazy všech 14 světců tak, jak tomu bývalo v minulosti
- **Mše za oběti těžby břídlíce** v kapli v Zálužném
- **Birefest**— slavnosti dobrého piva v penziobnu Bílá Holubice

A kromě toho chystáme řadu dalších neméně důležitých akcí. Chceme jimi připomenout, že naše obec i celé širší Vtkovsko a Budišovsko je krajinou nejen s mnoha krásami přírody, historickými, stavebními i technickými památkami (mezi nimiž vynikají památky na těžbu pokrývačských břídlíc), ale také s mnoha důležitými osobnostmi. Ty se v průběhu času podílely jak na vytváření obrazu zdejší krajiny, tak také na vytváření bohatého kulturního odkazu, na který často zapomínáme.

Naše krajina není pustou oblastí kdesi v horách, na hranicích vojenského újezdu, bez historie a bez osobností místního i širšího, nadregionálního významu. Je „Krajinou břídlíce“, která bude v jarních měsících otvírat svou novou tvář všem, kdo o ni projeví zájem— místním i turistům. Je jednou z neopomenutelných oblastí nově vzniklého Geoparku Jeseníky, který by měl být v letošním roce zařazen do sítě Národních geoparků ČR. To všechno, ve spojení s drobnějšími i většími aktivitami občanských iniciativ, obcí a měst může významným způsobem přispět ke zvýšení atraktivnosti a popularizaci zdejšího regionu. K tomu je však vedle aktivní práce pořadatelů z řad neziskových organizací, obcí, měst a jejich příspěvkových organizací, potřebná i kvalitní a účinná propagace. K ní chce přispět také náš PIVNÍ LIST tým, že na svých stránkách nejen zve k účasti, ale také o mnoha věcech informuje.

Proto jej, pokud máte stejný názor jako jeho vydavatelé, čtete a podle svých možností také přeposílejte a distribuujte dalším potenciálním zájemcům z okruhu Vašich známých. Tím i Vy můžete přispět k tomu, že se naše Krajina břídlíce stane známější. Pro místní tým, že jim ukáže a připomene, proč jsou tady věci tak, jak jsou, kdo a proč se podílel na tvorbě dnešní „tváře“ zdejší kulturní krajiny. A že vzbudí i zvědavost u těch, kdo ji tak dobře neznají a přijedou nebo přijdou se k nám podívat.

Z těch **netradičních akcí**, plánovaných na letošní rok, uveďme na tomto místě alespoň jednu (bude jich samozřejmě více), inspirovanou letopočtem, který má na konci číslici „5“. Bude to :

Připomínka 100. výročí smrti Johanna Migliariny, stavitele silnic, a dalších významných zemních staveb ve Slezsku. Jeho dílem je např. také silnice ze Starých Těchanovic do Zálužného a Nových Těchanovic. Jeho tragickou smrt na bojišti první světové války si slavnostně připomeneme dne 23.5.2015. Ale o tom a o dalších věcech s touto osobností spojených až v dalších číslech LISTU.

Letopočet končící číslici „5“ je připomínkou i dalších nejméně 7 významných osobností.

Coudenhove-Kalergi a Pan-Evropa

Rudolf Kučera

„V roce 1913 se v přibližně stejnou dobu pohybovali ve Vídni tři muži, kteří se nikdy nesetkali. Jména dvou z nich se stala za několik let synonymem zla. Nedostudovaný seminarista Stalin zde tehdy údajně studoval národnostní otázky; ve skutečnosti se skrýval před carskou ochrankou, která ho stíhala za vydírání obchodníků v Tbilisi. Druhým mužem, který byl v onom roce ve Vídni, byl nedostudovaný středoškolák, pouliční malíř a návštěvník stravoven pro chudé, jménem Adolf Hitler. Třetí muž, který za pár let poté, možná jako první v Evropě, poukázal na smrtelné nebezpečí, které Evropě hrozí ze zemí národního nacionalismu a bolševismu, začal v onom roce 1913 studovat na vídeňské univerzitě filozofii a moderní dějiny. Potomek několika evropských šlechtických rodů a po matce Japonec - Richard hrabě Coudenhove-Kalergi.“ (Petr Andrlé)

Mnozí evropští intelektuálové po první světové válce neviděli ve versailleském mírovém systému jediný pevný základ mírového uspořádání Evropy a začali hledat cesty jeho nového dalšího zajištění. Jedním z nich byl mladý hrabě **Richard Coudenhove-Kalergi**. Ten se narodil v roce 1894 v Japonsku. Jeho otec byl rakouský diplomat v Japonsku Heinrich

Coudenhove-Kalergi a matkou Japonka Mitsu Ayoama. Rod Coudenhove-Kalergi pocházel ze staré evropské šlechty, Coudenhove ze staré brabantské šlechty (dnešní Belgie), Kalergi se zase odvozovali od řeckého rodu. V důsledku tohoto nerovného svazku pak byla ukončena Heinrichova diplomatická kariéra a rodina se usadila v Jižních Čechách, na panství Ronsperg, česky Poběžovice. Richard zde prožil své dětství, na které rád vzpomínal, protože Poběžovice byly tehdy ojedinělým kosmopolitním místem. Vytvářeli ho jeho japonská matka, která se nevzdala své japonské kultury a obtížně se vyrovnávala s drsným středoevropským prostředím, dále zde existovalo napětí mezi sousedícími Čechy a Němci, protože Poběžovice ležely a leží dodnes na česko-bavorském pomezí a konečně tu hrál velkou otce Heinrich, který se necítil jako Němec, ale jako rakouský říšský patriot, bojující odvážně proti antisemitismu. Mladý Richard vystudoval na tradiční elitní škole rakouské monarchie Theresianum ve Vídni, shodou okolností v době, kdy ve Vídni pobýval Stalin a neúspěšně se tam pokoušel studovat Hitler. Krátce před první světovou válkou začal studovat filozofii a moderní dějiny a na konci války studium dokončil. Po válce se

zcela soustředil na praktické otázky zachování míru. Jeho úvahám nechyběla fantazie, předvídavost a schopnost koncepčně uchopit základní problémy doby. V roce 1922 vystoupil s programem sjednocení Evropy a vytvoření Pan-Evropy, v roce 1923 pak ve Vídni vyšla knižně jeho stěžejní práce **Pan-Evropa**.

Jeho řešení bylo geniálně jednoduché: **Evropa se musí sjednotit přes hranice svých národních států politicky a hospodářsky.** Jedině tak může čelit všem vnitřním i vnějším silám, které usilují o její podmanění a rozpoutání nových nepřátelství. **Žít v míru neznamena jen svolávat mírové konference nebo se spoléhat na dodržování mezinárodního práva, ale nastoupit cestu**

takového politického, hospodářského a i hodnotového propojení národních států, které jim prakticky znemožní vstupovat do válečných konfliktů. Nešlo mu přitom o nějaké uniformní, plošné, byrokratické nebo dokonce násilné sjednocování evropských států, nýbrž o takové sjednocení, které by vycházelo z geografických a geopolitických daností a odvíjelo se od svobodné vůle rovnoprávných národů. **Základem projektu Pan-Evropy byla tedy svobodná politická vůle evropských národů, a proto Coudenhove-Kalergi celý život usiloval o rozvoj panevropského hnutí, společenské organizace, prakticky prosazující zezdola integrační cíle.** Za druhé byl projekt Pan-Evropy založen ekonomicky, to znamená na nezbytnosti překonat ekonomický egoismus národních států a na snaze otevřít spolupráci v rámci společného trhu a volného obchodu. A konečně, nebo spíše především, **sjednocující se Evropa mohla mít podle Coudenhove-Kalergiho šanci jen tehdy, jestliže šlo o sjednocování na základě společné kultury, společných hodnotových základech.** V knize *Pan-Evropa* píše, **že Evropa je spojena křesťanským náboženstvím, evropskou vědou, uměním a kulturou, spočívající na křesťansko-helénské základě.** Proto se také původním znakem panevropského hnutí stal červený křesťanský kříž na žlutém pozadí, symbolizujícím helénské slunce, řeckou moudrost.

Coudenhove-Kalergi ihned po publikaci své práce založil panevropské hnutí, jehož vrcholem v první fázi byl První panevropský kongres ve Vídni v roce 1926. V Československu byla Panevropská unie založena v září 1926. Měla československou a německou sekci, společné

předsednictvo pod vedením Václav Schustera, bývalého sekretáře na ministerstvu obchodu. Panevropská unie v Československu se úspěšně vyvíjela a největší rozkvět zaznamenala v letech 1929–1930. Tehdy také v Praze přednášel francouzský ministerský předseda Herrriot za účasti Coudenhove-Kalergiho a Edvarda Beneše. Ostatně v té době měl Coudenhove-Kalergi československé občanství a byl v přátelských vztazích s prezidentem T.G.Masarykem a ministrem Edvardem Benešem. Po Anschlusu Rakouska v březnu 1938 byl sekretariát Panevropské unie ve Vídni uzavřen, archivy zabaveny a Coudenhove musel uprchnout přes Československo do Švýcarska a později do USA. Archivy hnutí se pak po válce dostaly do Moskvy, kde jsou dodnes. Jejich cesta byla zajímavá, z Vídne je nacisté odvezli do Berlína a odtud na zámek Althorn v dolním Slezsku a zde ho v roce 1945 zabavila Rudá armáda. Pak se dostaly do Moskvy do zvláštního archivu ministerstva obrany, který fungoval jako sklad válečných trofejí. Tam jsou dosud.

Důležitá byla Coudenhove-Kalergiho **idea evropské identity**, vytvářené evropským kulturním společenstvím. Politický a hospodářský chaos meziválečné Evropy byl

podle něj způsoben především rozpadem křesťanské morálky, evropské kultury a duchovního spojení. Evropanství bylo podle něj založeno na společné geografii, dějinách a kultuře.

Proto kladl tak velký důraz na vytvoření panevropských symbolů, institucí, organizací atd. Ve třicátých letech také navrhl jako první **evropskou vlajku**, evropskou hymnu, Den Evropy, již v roce 1924 společnou evropskou měnu a evropskou centrální banku, evropský pas, poté evropskou akademii a jako její sídlo Prahu. Navrhnul také společnou Evropskou politickou stranu, evropské referendum, evropskou armádu, evropskou ústavu a Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Všechny tyto jeho ideje byly pochopitelně realizovány až po druhé světové válce během evropského sjednocovacího procesu, ale i to je

jeden z důvodů, proč Evropská unie považuje Richarda Coudenhove-Kalergi za jednoho ze svých nejvýznamnějších duchovních otců. V době meziválečné mu většina tehdejších politiků nevěřila, když předvídal, že pokud se Evropa nesjednotí, rozdělí si ji jednou Rusové a Američané do svých zájmových sfér. Jedinou zárukou svobody a nezávislosti Evropy je vytvoření Spojených národů evropských, tvrdil Coudenhove-Kalergi..

A pak tu byl další důvod: v projektu evropského sjednocování šlo o státní hranice, hranice jednotlivých národních států. Ty se měly postupně marginalizovat a v podstatě rušit, tak jak to vidíme v dnešní Evropské unii, kde je volný pohyb osob, zboží a kapitálu postupně realizován. Největším nepřítelem idejí Pan-Evropy byli ovšem němečtí nacionální socialisté. Když se dostali v Německu k moci, veškeré panevropské myšlenky okamžitě odmítli a panevropské hnutí začali pronásledovat. Podobně nebyli pochopitelně stoupenci panevropských myšlenek ani komunisté a jejich představitelé v čele se Stalinem.

Coudenhove-Kalergiho myšlenky tak mohly dojít svého naplnění až po druhé světové válce a to ještě jen v západní části Evropy. Do naší, středoevropské oblasti si našly cestu až po zásadních politických změnách v devadesátých letech dvacátého století.

Idea Pan-Evropy je stále živá a nezanikla po vytvoření Evropské unie, protože existují evropské národy, které se stále ještě nemohou podílet na plodech tohoto prostoru míru a prosperity. Coudenhove-Kalergi zastával někdy dobově podmíněné názory, ale je nesporné, že základním myšlenkám jeho projektu Pan-Evropy daly dějiny za pravdu.

Z textů Rudolfa Kučery vybral a úvodními slovy Petra Andrlého doplnil Petr Zahnaš